

Nr 34.

Ank. till riksdagens kansli den 30 maj 1916 kl. 1 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 8 och 23 §§ samt 25 § 2 mom. i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker m. m.

(2:a avd.)

Närvarande: herrar K. G. Karlsson, frih. C. J. Beck-Friis, Ollas A. Ericsson, Oskar Eklund, Bäckström, K. A. Nilson, frih. Fleming, frih. Palmstierna, Jespersson, Sandler, Jeansson i Kalmar, Rune, Källman, Danström, C. Th. Magnusson, von Hofsten, Nilsson i Kristianstad, Jönsson i Boa och Bergman.

Genom proposition, nr 240, av den 5 maj 1916, vilken hänvisats till bevillningsutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bifogat utdrag av statsrådsprotokollet för samma dag, föreslagit riksdagen att *dels* antaga nedannämnda förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 8 och 23 §§ samt 25 § 2 mom. i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker *dels* och besluta, att, där restitution av skatt skall äga rum för malt, som omedelbart använts för tillverkning av lagrat dricka, restitutionen må utgå direkt av maltskattemedlen.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 8 och 23 §§ samt 25 § 2 mom. i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker.

Härigenom förordnas, att 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 8 och 23 §§ samt 25 § 2 mom. i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker skola erhålla följande ändrade lydelse:

2 §.

1. För malt, som i bryggeri användes vid tillverkning av maldryck, skall med det i nästa mom. medgivna undantag erläggas skatt med trettioöre för varje kilogram, dock att för varje bryggeri skatten för de första under tillverkningsåret avverkade etthundratusen kilogrammen malt utgår med tjugusju öre för kilogram och för de nästa etthundratusen kilogrammen med trettio öre för kilogram.

3 §.

1. I denna förordning förstås med
svagdricka varje maldryck, som ej innehåller mer än två och en fjärdedels volymprocent alkohol och är inbryggd med en stamvört, vilkens extrakthalt icke överstiger sex procent;

lagrat dricka varje maldryck, som ej är hänförlig till svagdricka och som ej innehåller mer än tre och sex tiondels volymprocent alkohol och är inbryggd med en stamvört, vilkens extrakthalt icke överstiger nio och fem tiondels procent;

skattefritt bryggeri varje bryggeri, där, på grund av tillståndsbevis, endast svagdricka må tillverkas;

skattepliktigt bryggeri varje annat bryggeri, där, på grund av tillståndsbevis, maldrycker må tillverkas; samt

tillverkare den person, vilken såsom ägare, innehavare, verkställande direktör, disponent eller i annan egenskap har högsta inseedet över bryggeriets skötsel.

8 §.

1. Vid skattepliktigt bryggeri må efter tillverkningsårets utgång restitution av skatt, efter 24 öre för kilogram räknat, åtnjutas för det under samma år omedelbart till svagdricka använda malt, dock högst för den tredjedel av hela den vid bryggeriet under tillverkningsåret avverkade malmängden samt icke till högre belopp, än att den återstående skatten uppgår till minst det i 5 § stadgade medeltal.

2. Jämväl må efter tillverkningsårets utgång restitution av skatt, efter tio öre för kilogram räknat, åtnjutas för det under samma år omedelbart till lagrat dricka använda malt.

3. Om maldryck från skattepliktigt bryggeri utföres ur riket,

åtnjutes under de villkor, vilka av Kungl. Maj:t särskilt stadgas, för den vikt malt, som tillverkaren kan styrka hava åtgått för den utförda maldryckens tillverkning, restitution av skatt, beräknad efter den skattesats, som vid tiden för utförelsen tillämpas vid bryggeriet.

23 §.

Från skattepliktigt bryggeri må svagdricka, därest det ej av köpare avhämtas i öppna kärl, endast utlämnas på kärl, som äro stämplade med såväl bryggeriets namn som ordet »svagdricka». I stället för bryggeriets namn må dock användas en av vederbörande överkontrollör godkänd, såsom ursprungsbeteckning lämplig förkortning därav eller ock bryggeriets inregistrerade varumärke.

Beträffande buteljer må denna stämpling ske å korken eller proppen.

När kärl, som innehåller svagdricka, är försett med etikett, skall på etiketten ordet »svagdricka» vara det huvudsakligast framträdande.

På sålunda stämplade kärl må inga andra maldrycker utlämnas.

Vad i denna paragraf stadgas skall äga motsvarande tillämpning i fråga om lagrat dricka.

25 §.

2. Kontrollör erhåller under tjänstgöringstiden av staten dag arvode, som av kontrollstyrelsen bestämmes; dock må detta arvode ej utgå med högre belopp än tre kronor femtio öre för tillsyn å ett skattepliktigt bryggeri och med högst en krona femtio öre för varje ytterligare bryggeri, över vilket han har tillsyn.

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 1916.

Beträffande vad föredragande departementschefen enligt ovan omnämnda statsrådsprotokoll anført vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t, får utskottet hänvisa till propositionen.

Till utskottet hava jämväl överlämnats två i anledning av propositionen väckta motioner.

I motion II: 319, av herr *Pålsson m. fl.*, har, såvitt nu är i fråga, yrkats, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

I motion II: 331, av herr *Waldén*, föreslås, i vad detta ärende angår, att riksdagen måtte, under förutsättning av bifall till Kungl. Maj:ts proposition, nr 240, besluta, att av beskattningsåtgärden föranledd inkomst tillföres den genom 1913 års förordning tillkomna fonden av rusdrycksmedel.

Rörande motiveringen för motionärernas förslag får utskottet hänvisa till de särskilda motionerna.

Utskottet

Det av Kungl. Maj:t genom förevarande proposition framlagda förslaget till en höjning av maltskatten har, såsom framgår av föredragande departementschefens anförande till det vid propositionen fogade utdrag ur statsrådsprotokollet, påkallats av de behov, vilka vid statsregleringen för år 1917 böra fyllas. Enligt utskottets mening torde det emellertid kunna ifrågasättas, huruvida en dylik höjning av maltskatten står i överensstämmelse med de grundsatser, som fått uttryck i 1913 års riksdags beslut om begränsande av statsverkets beroende av från rusdryckshanteringen härflytande medel. Ty även om maltskatten på grund av bestämmelsen i 1 § av förordningen om statsverkets fond av rusdrycksmedel är att hänföra till de medel, vilkas sammanlagda överskott skall avsättas till nyssnämnda fond, läser en höjning av maltskatten icke kunna undgå att utöva inflytande på den medeltalsberäkning, som jämlikt samma 1 § skall årligen verkställas. Härom stadgas nämligen: »skulle för tre på varandra följande år medeltalet av ovan nämnda inkomster understiga 41,900,000 kronor, skall därefter vad som överskjuter detta medeltalsbelopp avsättas till fonden. På enahanda sätt förfares, om därefter vid årligen verkställd uträkning finnes, att medeltalet av ovan nämnda inkomster under närmast föregående tre år ytterligare nedgått.» Uppenbart torde vara, att den sålunda stadgade medeltalsberäkningen skulle komma att avsevärt förtryckas, därest maltskatten, genom en av riksdagen företagen förhöjning av maltskattesatserna, tillförde statsverket en väsentligt ökad inkomst. Visserligen har herr *Waldén* i motionen II: 331 till förekommande av berörda olägenhet föreslagit, att den av den höjda maltbeskattningen föranledda inkomst skall

tillföras statsverkets fond av rusdrycksmedel. Enligt utskottets mening torde emellertid detta förslag icke låta sig praktiskt utföras, enär det svårligen och i varje fall icke utan omfattande beräkningar kan fixeras, vilken del av maltskattens totala belopp är att anse såsom beroende av förhöjningen av denna skatt.

Såsom framgår av det till propositionen fogade utdrag ur statsrådsprotokollet (sid. 16), har föredragande departementschefen uppmärksammat de invändningar, som från olika håll inom riksdagen framställdes mot det vid 1909 års riksdag framlagda förslaget om en höjning av maltskatten. Det torde nämligen vara oundvikligt, att en dylik höjning åstadkommer fördyrande av de drycker, som även den mindre välsituerade allmänheten konsumerar. Visserligen har man vid utarbetandet av det föreliggande förslaget om höjd maltbeskattning sökt taga hänsyn till nyssberörda synpunkt, och Kungl. Maj:t har i dylikt syfte föreslagit, att vissa skattepliktiga maldrycker, de s. k. lagrade drickorna, med en alkoholhalt av högst 3.6 volymprocent och inbryggda på en stamvört, vilkens extrakthalt icke överstiger 9.5 procent, skall undantagas från den ifrågasatta skatteförhöjningen. Utskottet är emellertid ej övertygat, att denna anordning i någon större grad är ägnad att åstadkomma ökad konsumtion av de lagrade drickorna på bekostnad av de starkare, skattepliktiga maldryckerna. Anordningen skulle sålunda vara av mycket underordnad betydelse ur nykterhetssynpunkt, och då man måste förutsätta, att konsumtionen av de maldrycker, som träffades av skatteförhöjningen, fortfarande komme att bliva avsevärd, särskilt bland den ekonomiskt mindre bärkraftiga delen av befolkningen, skulle dessa befolkningslager, som redan förut hårt träffats av dyrtiden, säkerligen få bidra till största delen av den genom maltskatteförhöjningen ökade statsinkomsten.

De nu angivna synpunkterna hava ock antytts i den av herr Pålsson m. fl. väckta motionen i ämnet.

Av det ovanstående framgår således, att enligt utskottets mening den föreslagna höjningen av maltskatten *dels* icke låter sig förena med de grundsatser, som fingo uttryck i 1913 års riksdags beslut om begränsande av statsverkets beroende av från rusdryckshanteringen härflytande medel, *dels* icke kan tillmätas nämnvärd betydelse ur nykterhetssynpunkt, *dels* ock slutligen skulle komma att huvudsakligen träffa de bredare, redan av ökade levnadskostnader hårt betungade folklagren. Med hänsyn härtill har utskottet funnit sig icke böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Utskottet får alltså hemställa:

- 1) att riksdagen, med bifall till motionen II: 319 av herr *Pålsson* m. fl., såvitt den avser förevarande proposition nr 240, måtte avslå samma proposition; samt
- 2) att motionen II: 331, av herr *Waldén*, såvitt nu är i fråga, må anses besvarad genom vad utskottet under 1) hemställt.

Stockholm den 30 maj 1916.

På bevillningsutskottets vägnar:

K. G. KARLSSON.

Reservationer:

av herrar friherre *C. J. Beck-Friis*, friherre *Fleming*, *Jespersen*, *Jeansson* i Kalmar, *Danström*, *Carl Th. Magnusson*, *von Hofsten* och *Jönsson* i Boa; samt

av herr *Ollas A. Ericsson* i fråga om motiveringen.
